

TÍTULO SUPERIOR EN CONSERVACIÓN E RESTAURACIÓN DE BENS CULTURAIS
Escola Superior de Conservación e Restauración de BBCC de Galicia
Proxectos de conservación-restauración
Departamento: Xestión e actividade profesional

Formación básica	Curso: 4º	2º Cuadrimestre	4 ECTS

Teórica
Profesor: Clara Alonso López
calolop@edu.xunta.gal
Horario: 2 horas semanais
DESCRIPCIÓN DA MATERIA

O proxecto de conservación-restauración. Definición da estratexia de estudo e intervención. Planificación e xestión dos estudos, criterios, actuacións preventivas, intervencións, labores de mantemento e actuacións de seguimento e control. Memorias, prego de prescricións técnicas, especificacións, orzamentos e programación. Estudo da seguridade, saúde e impacto ambiental. Documentos profesionais. Xestión de licitacións, proxectos e intervencións en conservación-restauración.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS

T11	Desenvolver na práctica laboral unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara a diversidade.
T12	Adaptarse, en condicións de competitividade aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance con responsabilidade cara ao patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social da importancia do patrimonio cultural, a súa incidencia nos diferentes ámbitos e a súa capacidade de xerar valores significativos.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X5	Determinar os criterios de intervención e decidir o tratamento de prevención, conservación e/ou restauración máis axeitado.
X7	Deseñar sistemas e tratamentos de conservación e restauración.
X9	Coñecer e aplicar a deontoloxía profesional e a normativa relativa aos bens culturais e a súa conservación e restauración.
X12	Elaborar proxectos de conservación-restauración, determinar follas de prescricións técnicas e elaborar orzamentos.
X14	Coñecer a lexislación relativa ao exercicio profesional e os recursos para a incorporación ao mercado profesional.
X15	Coñecer os riscos laborais e as medidas e normas de seguridade e saúde e a súa aplicación para o restaurador, os bens culturais e o medio
X17	Determinar e aplicar as condicións axeitadas para a conservación preventiva do ben cultural “in situ”, durante a exposición, almacenaxe, transporte ou depósito.
X20	Ter a capacidade para obter, presentar e difundir información sobre os bens culturais e a metodoloxía

CURSO ACADÉMICO 2023-2024

	dos procesos de conservación e restauración.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
EA2	Decidir e executar os tratamentos de conservación e restauración de bens arqueolóxicos máis adecuados a cada caso, poñendo en práctica os coñecementos, os criterios, os procedementos técnicos e as habilidades e destrezas na súa realización.
EA3	Redactar e dirixir proxectos de conservación e restauración dos bens que integran a especialidade de arqueoloxía e asesorar tecnicamente na súa realización.
EA6	Asesorar tecnicamente organismos, institucións, empresas e particulares sobre o estado e as medidas de conservación relativas a bens culturais propios da especialidade.
EA8	Realizar unha análise crítica da metodoloxía, os tratamentos e os materiais empregados e avaliar a eficacia da intervención realizada.
EA10	Utilizar os recursos que as novas tecnoloxías facilitan para o desenvolvemento de exercicio profesional.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA MATERIA	
	Deseñar e desenrolar proxectos de conservación e restauración de bens culturais, así como planificar, executar e/ou supervisar a súa execución.
	Elaborar a documentación técnica do proxecto, xestionar orzamentos e control de calidade, así como manexar a documentación final do proxecto.
	Xestionar grupos de traballo e coordinar equipos multidisciplinares no marco dun proxecto de conservación-restauración, establecendo un diálogo con outros profesionais relacionados co ámbito do patrimonio cultural.

UNIDADES DIDÁCTICAS		
Unidade	Subtemas	% da materia
1. Principios teóricos e metodolóxicos da intervención no patrimonio cultural. A cadea lóxica de intervención no patrimonio cultural.		15
2. Figuras de intervención no patrimonio cultural. Accións regulares e proxectos.		10
3. Caracterización do proxecto como ferramenta de intervención no patrimonio cultural.	3.1 Características xerais e clasificación. O ciclo do proxecto. 3.2 Nocións de xestión de proxectos. Deseño de proxectos e estrutura dun plan de proxecto.	15
4. Documentos que compoñen un proxecto de intervención no patrimonio cultural. Conservación e restauración de bens culturais.		15
5. Elaboración de orzamentos.		15
6. Contratación, deseño e xestión de proxectos .		15
7. Seguridade e saúde no marco dos proxectos de conservación-restauración.		15

PLANIFICACIÓN DOCENTE

Metodoloxías	Horas aula	Horas fóra	Total
Sesión maxistral	20		20
Estudo autónomo		20	20
Traballo tutelado	16	44	60
Total	36	64	100

METODOLOXÍA DOCENTE

Metodoloxía	Descrición
Sesión maxistral	Exposición das bases teóricas da materia, sobre as que construír o traballo autónomo, utilizando as sesións maxistras e outras ferramentas aportadas.
Traballo tutelado	Actividades de aplicación dos coñecementos. Deseño e planificación polo alumnado dun proxecto de conservación-restauración sobre suposto ou caso real, coa orientación e ferramentas proporcionadas polo profesor
Estudo e/ou traballo autónomo	Estudo individual, utilizando diversas fontes (documentación aportada polo profesor – plataforma Moodle-, bibliografía, etc.).

SISTEMAS DE AVALIACIÓN

Método	Criterios	% avaliación
Probas escritas	Cualificación das probas	70%
Exercicios prácticos	Avaliación continua a través do seguimento dos traballos.	25%
Observación sistemática	Participación na aula	5%

OUTROS COMENTARIOS A AVALIACIÓN E MEDIDAS DE RECUPERACIÓN

- A asistencia considérase obrigatoria.
- Avaliarase de forma continua o progreso do proceso de aprendizaxe.
- Aqueles que, por non asistiren, perdan o dereito a avaliación continua deberán en calquera caso presentar os traballos individuais propostos ó longo do curso.
- De cara á avaliación extraordinaria proxectaranse nas titorías didácticas os procedementos de recuperación previos, alternativos ou complementarios a proba escrita, a realizar no mes de xullo.

ADAPTACIÓNS CONTEMPLADAS ANTE UNHA ENSINANZA TELEMÁTICA

- Emprego da plataforma moodle (respetando a estrutura de contidos descrita para a ensinanza presencial) para compartir apuntamentos e contidos co alumnado, así como para programar e entregar

as tarefas. Posible uso de foros e/ou pequenas tarefas de seguimento tipo test ou de resposta curta, no caso dun confinamento prolongado ou corentena de todo o grupo.

- Plataforma Webex para vídeo-clases e vídeo tutorías: clases online, posta en común das lecturas realizadas, tutorías, etc.
- Emprego do correo electrónico *edu.xunta* e do sistema de mensaxería de moodle: notificacións e comunicación en xeral.
- De darse o caso, realización da proba escrita a través de moodle.
- Os criterios de avaliación manteranse, en principio, conforme están expostos para a docencia presencial.

ATENCIÓN PERSONALIZADA

Ofrecerase atención personalizada ao alumnado durante todo o curso. As tutorías docentes ofreceranse no horario establecido ó efecto.

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

- Bermúdez, A. y otros, *Intervención en el patrimonio cultural. Creación y gestión de proyectos*, Editorial Síntesis, Madrid 2004.
- Gómez Galán, M., & Sainz Ollero, H. (1999). *El ciclo del proyecto de cooperación al desarrollo. La aplicación del marco lógico*. CIDEAL, Madrid.
- Sepulcre Aguilar, A. (2008). *¿Obras o servicios? Conflictos en los contratos de restauración*. Pátina. Pp. 205-218. Madrid.
- López Bravo, Carlos. *Regulación Jurídica de los Proyectos de Conservación y Restauración de Bienes Culturales*. Revista Patrimonio Cultural y Derecho nº5, Madrid 2001.
- Monjo Carrió, Juan y otros. *Metodología de la restauración y de la rehabilitación*.(1999) Editorial Munilla –Lería, Madrid.